

ANWB-fietsroute 14 Aa of Weerijs-route

42 km

De Aa of Weerijs ontspringt in België. In Rijsbergen, Zundert en Effen snijdt de beek diep in het dekzandplateau waardoor het landschap in tweeën wordt gedeeld. Aan de oostzijde liggen de hogere zandgronden. Hier woonden reeds vroeg mensen omdat landbouw mogelijk was. Aan de westzijde bevonden zich moerassen en woeste heidegronden. Tussen 1400 en 1700 werd het hoogveen afgegraven. Deze gronden zijn in de 19e eeuw in cultuur gebracht. Rond 1960 is de Aa of Weerijs genormaliseerd. Het typische beekdalenlandschap verloor daarmee veel van zijn aantrekkelijkheid.

Zadkines beeld van de gebroeders Vincent en Theo van Gogh. Vincent werd in 1853 te Zundert geboren. (foto Gerard Op het Veld)

1 De *boswachterij Mastbos* dankt zijn naam aan de grove dennen die er groeien: mast is het Brabantse woord voor grove den. De oudste bomen in het bos zijn zo'n 175 jaar oud, maar al eerder werden hier bomen geplant, in 1514. Toen werden hier, voor het eerst in Nederland, dennenbomen aangeplant. Dit bos ging bij een storm in 1800 goeddeels verloren. Het Mastbos (527 ha groot) is van Staatsbosbeheer.

2 De *r-k. kerk van Rijsbergen* is van ver te zien. De kerk staat gek genoeg aan de buitenzijde van het dorp. Waarschijnlijk stond de kerk in één van de boerderijgehuchten die aaneengroeiden tot Rijsbergen. Nog een bewijs dat Rijsbergen ooit uit meer dan één gehucht bestond be-

▼ In het najaar 2007 wordt de Aa of Weerijs-route opgeheven. Er komt daar een fietsroutenetwerk dat in de zomer van 2005 volledig bewegwijzerd zal zijn. Het fietsroutenetwerk kan dan gebruikt worden om het tracé van de opgeheven route te fietsen.

▼ De aanrijroute vanuit Breda gaat via onverharde paden.

P Breda *Bouvignedreef* (4 km naar route). Etten-Leur, bij *Zandspui* (De Kogelvanger).

☞ **Zundert. Rijsbergen** De Kruispad, *Kruispad 16* (zomermaanden dagelijks vanaf 10.00 uur, buiten zomerseizoen dagelijks vanaf 13.00 uur).

3 Ter hoogte van **Tiggelt** valen de **bolliggende akkers** op. Dit is geen natuurlijk verschijnsel. De boeren hebben de akkers opzettelijk verhoogd om de ontwatering te bevorderen.

5 In het stadje **Zundert** – in 1100 ontstaan door de vestiging van norbertijnen van de abdij van Tongerlo (België) – werd in 1853 Vincent van Gogh geboren. Zijn geboortehuis is afgebroken, maar de herinnering aan Vincent en zijn broer Theo leeft voort in het **standbeeld van Zadkine** in het dorpscentrum. Ofschoon de wereldberoemde schilder Zundert al jong verliet, bleef hij aan zijn geboorteplaats denken: 'Oh Zundert, de gedachte daaraan is soms al te sterk'. Verder heeft Zundert een mooi gemeentehuis.

7 In De Moeren en in **De Pannenhoeft** werd vanaf de 15e eeuw veen afgegraven. Door een fijnmazig vaartenstelsel brachten schuiten de turf naar Leur. Begin 17e eeuw kochten enkele heren van Breda veenconcessies en lieten de Turfvaart graven. Als u het bosgebied van de Pannenhoeft verlaat, kruist u deze vaart. In de Pannenhoeft zijn prachtige wandelroutes uitgezet.

vindt zich in de hoofdstraat, die twee verbredingen (brinken) kent, waar ooit het vee bijeengedreven werd.

4 De **tuinbouw**, waarmee **Zundert** (inter)nationale faam verwerft, begint al in de omgeving van Rijsbergen. Door de gevarieerde bedrijfsvoering is het landschap aantrekkelijk: bouwland, tuinbouw op koude grond en in kassen wisselen elkaar af. De kwekerijen begonnen als nevenbedrijf, maar inmiddels zijn vele gespecialiseerd. Een hoogtepunt van het Zundertse tuinbouwgeburen is het jaarlijkse bloemencorso op de eerste zondag van september.

6 De **Akkermolen** uit 1625 ligt niet direct aan de route maar is goed te zien. De molen is elke eerste zaterdag van de maand (13.00 - 16.00 uur) en op afspraak (tel. 076 - 597 3019) te bezichtigen.

8 Het **Landgoed Vloeiweide** ligt op een lage dekzandrug die doorsneden wordt door het beekdal van de Bijloop. Door middel van greppels, aangelegd in de 19e eeuw, konden de beemden bevoeid worden ('vloeiveiden').

 Breda station, tel. 076 - 521 0501 (ca. 6 km naar route).

